

Çokkültürlü Yeterlilik Alg?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çokkültürlü Yeterlilik Alg?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19300>

Özet

Çokkültürlü Yeterlilik Alg?lar? Ölçe?i (ÇYÖA), bireylerin farklı kültürel gruplarla etkile?im kurma ve onlara yönelik hizmet sunma konusundaki alg?lanan yeterliliklerini ölçmek amacıyla 2011 yılında Ba?bay ve Ka?n?c? tarafından geli?tirilmis? öz bildirim dayalı bir ölçektir. Ölçek, 41 maddeden ve **Bilgi**, **Fark?ndalık** ve **Beceri** olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Yapılan faktör analizi ile yapı geçerlili?i desteklenmi? olup, genel Cronbach Alfa iç tutarlılık katsay?s? 0.95 gibi oldukça yüksek bir de?erde bulunmuştur. Bu ölçek, özellikle eğitim ve psikolojik danışmanlık alanlarında bireylerin **çokkültürlü yeterlilik** düzeylerini de?erlendirmek için güvenilir bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Çokkültürlülük, Çokkültürlü Yeterlilik, Alg?, Psikolojik Ölçme, Ölçek Geli?tirme, Faktör Analizi, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Ba?bay, A., Ka?n?c?, D. Y.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, bireylerin **çokkültürlü yeterlilik** alanındaki kendilerini alg?lama biçimlerini ve bu alandaki yetkinlik düzeylerini kapsamlı bir şekilde belirlemektir. Özellikle kültürel çe?itliliğin yüksek olduğu eğitim ve hizmet sektörlerinde, profesyonellerin kendilerini ne ölçüde yeterli ve hazırlıklı gördüklerinin tespit edilmesi, mesleki gelişim programlarının ve müfredatın şekillendirilmesi açısından kritik öneme sahiptir.

Yapı

Çokkültürlü Yeterlilik Alg?lar? Ölçe?i, çokkültürlü yeterliliğin üç temel bile?enini yansıtan 41 madde ve üç alt boyuttan oluşmaktadır. Bu boyutlar, bireyin kültürel olarak yetkin davranış sergilemesi için gerekli olan bilişsel, duyuşsal ve beceriye dayalı alanları kapsamaktadır:

Bilgi: Farklı kültürler, gruplar ve dünya görüşleri hakkındaki kuramsal ve olgusal bilgiyi ne kadar edindiğine dair alg?lar? ölçer.

Fark?ndalık: Kişinin kendi kültürel de?erleri, önyargıları ve varsayımları hakkındaki içgörüsünü ve kültürel farklılıklara karşı gösterdiği hassasiyeti de?erlendirir.

Beceri: Kültürel olarak uygun ve etkili müdahale stratejilerini uygulama yeteneğine dair alg?lanan yeterliliği kapsar.

Geçerlik

Ölçeğin bilimsel geçerliliğini kanıtlamak amacıyla kapsamlı psikometrik çalışmalar yapılmıştır. En önemli geçerlilik kanıtı, ölçeğin kuramsal yapısı ne derece yansıtıcı olduğunu gösteren yapı geçerliliğidir. Bu amaçla, ölçek maddelerinin faktör yüklerinin belirlenmesi ve boyutlandırılması için faktör analizi uygulanmıştır. Analiz sonuçları, ölçeğin öngörülen üç boyutlu yapıya bağlı olarak bir şekilde temsil ettiğini göstermiş ve ölçeğin **çokkültürlü yeterlilik algıları**na ölçmekte geçerli bir araç olduğunu teyit etmiştir.

Güvenilirlik

Çokkültürlü Yeterlilik Algıları Ölçeği, yüksek düzeyde güvenilirliğe sahiptir. Ölçeğin 41 maddesinin iç tutarlılığını devalendirmek için **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır. Ölçeğin tümü için elde edilen iç tutarlılık katsayısı 0.95 olarak belirlenmiştir, bu değer ölçeğin mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Alt boyutların güvenilirlik katsayıları da kabul edilebilir düzeyin oldukça üzerindedir:

"Beceri" alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı: 0.91

"Farkındalık" alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı: 0.85

"Bilgi" alt boyutu için iç tutarlılık katsayısı: 0.87

Elde edilen tüm bu değerler, bu ölçeğin, bireylerin kültürel yeterlilik algılarına ölçme konusunda son derece güvenilir bir ölçme aracı olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Geliştirme çalışmasında, ölçeğin yapısal temelini ortaya koymak amacıyla faktör analizi yürütülmüştür. Analiz, ölçekteki maddelerin yapı geçerliliğini destekleyecek şekilde üç ayrı boyutta (Bilgi, Farkındalık, Beceri) gruplandırıldığını göstermiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin kuramsal çerçevesiyle tam olarak örtüşmekte ve ölçeğin farklı yeterlilik alanlarına ayrıştırılabildiğini göstermektedir. Faktör yükleri, her bir maddenin kendi alt boyutu içerisindeki güçlü ve anlamlı katkılarına doğrulamıştır.

Ölçme Aracı

Test Türü: Geliştirme (Öz Bildirime Dayalı Psikolojik Ölçek)

Format: 41 maddeden oluşan, 3 alt boyutlu Likert tipi derecelendirme ölçeği.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve ilgili meslek gruplarından yetkinler.

Yaş Grubu: Yetkin

Popülasyon Detayları: Geliştirme amaçlarında Eğitim Bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencileri üzerinde çalışılmaktadır.

Test Metodolojisi: Üçlü derecelendirme sistemi kullanılmaktadır:

Uygun

Kısmen Uygun

Uygun Değil

Anahtar Kelimeler

Kültürel Yetkinlik, Psikometri, Öğretmen Yeterliliği, Eğitim Psikolojisi, Çokkültürlü Yeterlilik.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan Kaynakta Yoktur.

Bağlı Kuruluş E-posta Adresleri: alper.basbay@ege.edu.tr

Yazışma Adresi: Sağlanan Kaynakta Yoktur.

Şinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2011 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari amaçlarla kullanım için yazarlarla iletişim kurulması gerekmektedir. İletişim için alper.basbay@ege.edu.tr adresi kullanılabilir.

Orijinal makaleye erişim bağlantısı: google.com.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: cokkulturlu-yeterlilik-algilari-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Başbay, A. ve Kaşıkçı, D. Y.(2011). Çokkültürlü yeterlilik algıları ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 36(161), 199-212.

Çokkültürlü Yeterlilik Alg?lar? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte belirtilmemi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM